Αρχαία Κόρινθος

Αρχαία Κόρινθος

Η αρχαία Κόρινθος κατοικήθηκε ήδη από τα νεολιθικά χρόνια (6500-3250 π.Χ.). Η πόλη, γνωστή από τους μυκηναϊκούς χρόνους, αναφέρεται στον Όμηρο ως «αφνειός» (= πλούσια) (Ιλιάδα Β 570), λόγω της ιδιαίτερα εύφορης γης της. Η μεγάλη παραγωγή αγροτικών προϊόντων, ήδη από τους πρώιμους ιστορικούς χρόνους, ευνόησε την ανάπτυξη έντονης εμπορικής δραστηριότητας, κυρίως προς τη δυτική Μεσόγειο, ενώ τον 8ο αιώνα π.Χ. ιδρύθηκαν κορινθιακές αποικίες, όπως η Κέρκυρα στο Ιόνιο Πέλαγος και οι Συρακούσες στη Σικελία, με σημαντικό ρόλο και συμβολή στην ιστορία του αρχαίου μεσογειακού κόσμου. Η οικονομική άνθηση της πόλης έφτασε στο απόγειο κατά τον 7ο και τον 6ο αιώνα π.Χ., υπό τη διοίκηση του τυράννου Κύψελου και του γιου του Περίανδρου. Η ισχύς της Κορίνθου αποτυπώθηκε με μεγαλειώδη τρόπο σε περικαλλή κτήρια όπως ο Ναός του Απόλλωνος (560 π.Χ.), ενώ η ανάδειξη των Ισθμίων, των αγώνων που τελούνταν στο κορινθιακό Ιερό του Ποσειδώνα και της Αμφιτρίτης στον Ισθμό, σε Πανελλήνιους Αγώνες (584 π.Χ.) ενίσχυσε ακόμη περισσότερο τη φήμη και την επιρροή της πόλης. Από τα τέλη του 6ου αιώνα π.Χ., ωστόσο, η άνοδος της Αθήνας και η κυριαρχία της στην παραγωγή αγγείων και στο εμπόριο της Μεσογείου επέφερε σταδιακά περιορισμό της επιρροής των Κορινθίων, ιδίως μετά τους Περσικούς Πολέμους (490-479 π.Χ.), όπου, παρά την ισχυρή συμμετοχή τους, αναγκάστηκαν να αποδεχθούν την πρωτοκαθεδρία των Αθηναίων. Στον Πελοποννησιακό Πόλεμο (431-404 π.Χ.) η Κόρινθος τάχθηκε ανοιχτά στο πλευρό της Σπάρτης, παροτρύνοντάς την εξαρχής να στραφεί στρατιωτικά εναντίον των Αθηναίων. Παρά την ήττα της Αθήνας, όμως, και παρά τη συμμετοχή της σε μια σειρά από πολεμικές επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων και ο λεγόμενος «Κορινθιακός Πόλεμος» εναντίον της Σπάρτης (395-387 π.Χ.), η πόλη της Κορίνθου δεν κατόρθωσε να ανακτήσει την παλαιά της δύναμη. Η διοργάνωση ενός πανελλήνιου συνεδρίου στην Κόρινθο το 337 π.Χ., από τον βασιλιά Φίλιππο Β΄ της Μακεδονίας, της νέας αναδυόμενης δύναμης του ελληνικού κόσμου, την επανέφερε προσωρινά στο προσκήνιο, ωστόσο πολύ γρήγορα υποτάχθηκε στους Μακεδόνες. Την αποτίναξη του μακεδονικού ζυγού το 243 π.Χ. από τον Άρατο τον Σικυώνιο, ακολούθησε η προσχώρησή της στην Αχαϊκή Συμπολιτεία, μία ομοσπονδία πόλεων-κρατών της νότιας Ελλάδας. Ωστόσο, η αντιπαράθεση της Συμπολιτείας με τη Ρώμη οδήγησε το 146 π.Χ. στην περίφημη μάχη της Λευκόπετρας, στην περιοχή του Ισθμού, όπου τα ελληνικά στρατεύματα συνετρίβησαν από τις ρωμαϊκές λεγεώνες υπό τον Λεύκιο Μόμμιο (Lucius Mummius). Όπως αφηγούνται Έλληνες και Ρωμαίοι συγγραφείς, τη στρατιωτική ήττα ακολούθησε η ολοσχερής καταστροφή και ερήμωση της πόλης (Κικέρων, De imperio cn. pompei ad qvirites oratio 11?

Orationes de lege agraria 2.87. Στράβων, Γεωγραφικά 8.23. Παυσανίας 2.1.2).

Εκατό περίπου χρόνια αργότερα, το 44 π.Χ., ο ισόβιος δικτάτορας (dictator in perpetuum) της Ρώμης Ιούλιος Καίσαρας αποφασίζει την επανίδρυση της Κορίνθου ως ρωμαϊκής αποικίας, αναγνωρίζοντας την ιδιαίτερη γεωγραφική σημασία της στην ευρύτερη στρατηγική του για την ανατολική Μεσόγειο. Ο βίαιος θάνατός του την ίδια χρονιά δεν ματαίωσε το μεγαλόπνοο σχέδιό του, καθώς το συνέχισε ο διάδοχός του Οκταβιανός, ο μετέπειτα Αύγουστος. Η νέα πόλη ονομάστηκε Colonia Laus Iulia Corinthiensis ή Clara Laus Iulia Corinthus ή Iulia Corinthus Augusta, ως αποικία της Ιουλίας οικογένειας του Καίσαρα και του Αυγούστου (Gens Iulia)· ιδρύθηκε το 44 π.Χ. και το 27 π.Χ. έγινε πρωτεύουσα της ρωμαϊκής επαρχίας Αχαΐας. πρωτεύουσα της ρωμαϊκής Επαρχίας της Αχαΐας (Provincia Achaiae), που περιλάμβανε μεγάλο μέρος της ηπειρωτικής Ελλάδας, την Πελοπόννησο και αρκετά νησιά. Λόγω της ερήμωσής της μετά τη μάχη της Λευκόπετρας, η πόλη εποικίστηκε αρχικά με απελεύθερους Ρωμαίους και βετεράνους στρατιώτες, που σύντομα πλαισιώθηκαν από Έλληνες, οι οποίοι εκμεταλλεύτηκαν την ιδιαίτερα εύφορη γη που δημεύτηκε από τη Ρώμη (ager publicus) και παραχωρήθηκε σε νέους ακτήμονες. Στόχος της Ρώμης ήταν αφενός η δημιουργία μιας σταθερής ρωμαϊκής βάσης στην ταραχώδη Ανατολή και αφετέρου η ταχύτερη διέλευση του ρωμαϊκού στόλου μέσω του Διόλκου, της μοναδικής χερσαίας, λιθόστρωτης οδού για πλοία που διέσχιζε τον Ισθμό, όπως μαρτυρεί μία λατινική επιγραφή του 102 π.Χ. που καταγράφει τη διέλευση του στόλου για την αντιμετώπιση των πειρατών καθ' οδόν προς τη Σίδη της μικρασιατικής Παμφυλίας, υπό τον ρήτορα Antonius Marcus, παππού του Μάρκου Αντωνίου, συντρόφου της βασίλισσας Κλεοπάτρας και θανάσιμου αντιπάλου του Οκταβιανού στον πόλεμο για τη διαδοχή του Ιουλίου Καίσαρα.

Πολύ σύντομα ο πληθυσμός της πόλης αυξήθηκε σημαντικά, καθώς αναπτύχθηκαν εκ νέου η γεωργία, η κτηνοτροφία και το εμπόριο, με αντίστοιχες εξαγωγές μαλλιού, βαμμένων μάλλινων υφασμάτων, ελαιολάδου και μελιού, αλλά και ξυλείας και μεταλλικών αντικειμένων. Από την άλλη, οι ανάγκες και οι συνήθειες των Ρωμαίων κατοίκων της νέας πόλης, καθώς και ο διεθνής ρόλος της, οδήγησαν σε εισαγωγές αγαθών από άλλες περιοχές της Αυτοκρατορίας, όπως κρασιού και οικοδομικών υλικών (μαρμάρου, γρανίτη), που ήταν απαραίτητα για τις νέες, πολυτελείς κατασκευές.

Σύμφωνα με τους ερευνητές, η πόλη επανασχεδιάστηκε με σύστημα ιπποδάμειο, δηλαδή με κάθετους και οριζόντιους οδικούς άξονες (cardines και decumani) που οριοθετούσαν πολεοδομικές νησίδες (insulae). Γύρω από την Αγορά της ανεγέρθηκαν περικαλλή δημόσια οικοδομήματα και ιδιωτικά μνημεία εύπορων Ρωμαίων και Ελλήνων, που θέλησαν να δηλώσουν εμφατικά την παρουσία τους στην πρωτεύουσα της Επαρχίας. Μαρτυρίες για την κατασκευή των κτισμάτων απαντώνται σε πολλές επιγραφές, ενώ απεικονίσεις τους υπάρχουν κυρίως σε μεταγενέστερα τοπικά νομίσματα. Οι φράσεις του Οράτιου «non cuivis homini contingit adire Corinthum / non licet omnibus adire Corinthum» (Επιστολές 1.17.36) και του Στράβωνος «ου παντός ανδρός ες Κόρινθον εσθ' ο πλους» (Γεωγραφικά 8.6.20) αντανακλούν την ευημερία της πόλης και το υψηλό κόστος που απαιτούσε η διαμονή εκεί. Περί τα μέσα του 1ου αιώνα μ.Χ., όταν την επισκέφθηκε ο Απόστολος Παύλος, η Κόρινθος ήταν πλέον μια σημαντική ρωμαϊκή πόλη της Αυτοκρατορίας, διοικούμενη από δύο τοπικούς άρχοντες, τους duoviri, στα πρότυπα των υπάτων (consules) της Ρώμης, μία μικρογραφία της πρωτεύουσας που αποτελούσε σημείο αναφοράς στη σκέψη και το ταξίδι των Ρωμαίων προς την Ανατολή.

Παρά τις καταστροφές που υπέστη από την επιδρομή των Ερούλων (267 μ.Χ) και το καταστροφικό χτύπημα του εγκέλαδου περί το 375 μ.Χ., η πόλη παραμένει κραταιά και στην συνέχεια ορίζεται ως πρωτεύουσα του Ελλαδικού Θέματος της Ανατολικής Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Σταυροφόρους (1204), κατελήφθη από τους Φράγκους (1210), ενώ γνώρισε και μία μικρή περίοδο Ενετοκρατίας, την οποία διαδέχθηκε και πάλι η οθωμανική κατοχή ως την απελευθέρωση και την ίδρυση Ελληνικού Κράτους το 1830.

Περιορισμένη σε έκταση και αποτελέσματα έρευνα έγινε κατά τα έτη 1892 και 1906 από τον Α. Σκιά με δαπάνες της Αρχαιολογικής Εταιρείας. Συστηματικές ανασκαφές στην περιοχή που συνεχίζονται έως σήμερα, άρχισαν το 1896 από την Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών.

Πάρε το μαζί σου

Άνοιξε τη σελίδα στο κινητό
visitkiato.com/kontines-apodraseis/archaia-korinthos

Καλή βόλτα στο Κιάτο και στη Σικυωνία!